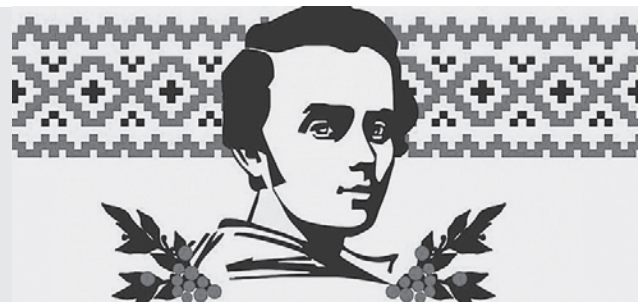

В дні перемог і в дні поразок,
Щасливі дні і в дні сумні
Іду з дитинства до Тараса,
Несу думки свої земні.
Іду крізь свята і крізь будні,
Крізь глум юрби і суєту.
Ні, не в минуле, а в майбутнє

До Тебе я, Тарасе, йду.
Крізь вітер злий карбую кроки
І чую серцем кожну мить
«Реве та стогне Дніпр широкий»,
Щоб розбудити всіх, хто спить.

(Ю. Рибчинський)

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ЧЕТВЕР, 8 БЕРЕЗНЯ 2018 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№47 (6163)

ЦИТАТА ДНЯ

ЕЛМАР БРОК:

«Нам потрібно отримати докази й аргументи про порушення Росією домовленостей, щоб ухвалити рішення про подальшу співпрацю з нею».

Депутат Європарламенту про намагання Росії нашкодити репутації України як надійного транзитера газу до Європи

Військові пенсії зростуть удвічі

СОЦПОЛІТИКА. Із другої половини березня Пенсійний фонд розпочне виплати перерахованих пенсій військовослужбовцям. Основні виплати розпочнуться з 1 квітня. Департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ повідомляє, що пенсії буде перераховано з 1 січня 2018 року. Тобто у квітні військові пенсіонери отримають перераховану пенсію за січень — квітень. Пенсії буде перераховано за довідками уповноважених структур, у яких особи проходили службу, — Міноборони, МВС та інших. Пенсіонерам не потрібно особисто звертатися до Пенсійного фонду. Загалом пенсії буде переглянуто для колишніх працівників 12 силових відомств. Підвищені пенсії мають отримати майже 498 тисяч осіб. У бюджеті Пенсійного фонду для цього передбачено 7,8 мільярда гривень. Пенсії підвищуватимуть поетапно. З 1 січня 2018 року — в середньому на 1500 гривень, з 1 січня 2019-го — на 750, а з 1 січня 2020-го — ще на 750 гривень. Тож за два роки військові пенсії зростуть приблизно удвічі. На сьогодні середня пенсія військових становить 2898,41 гривні.

ЦИФРА ДНЯ

17,6 тис. тонн

картоплі експортовано торік з України, що в 3,5 рази більше, ніж позаторік. Найбільшими покупцями були Білорусь, Молдова, Азербайджан

Нас єднає Шевченкове слово

До 204-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка глави та представники іноземних посольств в Україні написали рядки з твору Великого Кобзаря українською мовою на «Шевченківській писанці», яку презентують на столичній Софійській площі під час фестивалю писанок

Яким буде Меморіал Героям Небесної Сотні

ЗА І ПРОТИ. Конкурс закінчився, обговорення триває

Олег ЛИСТОПАД,
«Урядовий кур'єр»

Ніхто не гарантує, що представлений позавчора фахівцям і громадськості проект-переможець міжнародного відкритого архітектурного конкурсу «Меморіал Героїв Небесної Сотні», створений українською командою зі

Львова, буде втілено в життя. Усі три проекти, які посіли перші місця, детально розглянули на публічному обговоренні у столичному Будинку архітектора. Міністр культури Євген Нищука передовсім відзначив відкритість та демократичність конкурсу (про його умови читайте в «УК» від 28 жовтня 2017 року): «Це прецедент та-

кого конкурсу. Журі обирало не імена й країни, а проекти». Міністр пообіцяв, що вже встановлені небайдужими людьми меморіальні елементи, зокрема капличку біля верхнього виходу зі станції метро «Хрещатик» і хрест, збережуть. Частиною меморіалу має стати і музей Революції гідності, проект якого розробляють.

За словами Євгена Нищука, перемога проекту в конкурсі ще не означає його автоматичну реалізацію. Має відбутися колоквиум, в умовах конкурсу передбачено другий тур. У ньому братимуть участь фіналісти першого.

На думку більшої частини учасників публічного обговорення, жоден із проектів-фіналістів

не вартий реалізації. Тому треба оголосити новий, не міжнародний, а всеукраїнський конкурс. Як сказав народний архітектор України Микола Жаріков, коментуючи на прохання «УК» підсумки конкурсу, «краще 10 років почекати, ніж спотворити і простір, й ідею поспішними рішеннями».

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ встановлені Національним банком України на 7 березня 2018 року
USD 2634.8957 за 100 доларів США EUR 3270.1691 за 100 євро RUB 4.6632 за 10 рублів AU 350810.01 AG 4379.20 за 10 трійських унцій PT 252159.52 PD 259010.25

ШЕВЧЕНКІАНА

Пам'ятник освятили «при великому здвизі народу»

ШАНА ТА ЛЮБОВ. Тернопілля здавна увічнювало пам'ять Великого Кобзаря у бронзі, камені, граніті

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

«Височить у Тернополі Пушкін. За театром Шевченко сидить», — це рядки з вірша світлої пам'яті поета Ярослава Павуляка. У них не просто словесне протиставлення, а гірка правда життя. Бо справді на початку 1960-х у центрі західноукраїнського міста на видному місці вивершили пам'ятник російському класику. 1982-го вночі без належного відкриття якнайдалі від очей тернопільців — у скверіку ліворуч від драмтеатру у вічній зажурі постав Великий Кобзар.

Тарас завжди лякав наших поневолячів незалежно від їхнього суспільно-політичного ладу, діянь, уподобань. Тернопілля завжди шанувало Шевченка, в кожній хаті знаходилося почесне місце для його портрета, в деяких населених пунктах з'являлися йому пам'ятники. Перший такий на Галичині звели саме на Тернопільщині в лютому 1911 року в селі Бурджаківці.

Нещодавно я побував у селі Настасів Тернопільського району. І вклонився тут пам'ятникові Тарасу Шевченку. Був здивований історією його появи на сільському пагорбі. З'ясувалося, що скульптурна композиція пов'язана саме з ім'ям уродженця Настасова члена Національної спілки письменників України та Спілки українських письменників Словацької Ярослава Павуляка. Він тоді навчався у Львівському училищі прикладного мистецтва ім. І. Тру-

ша. Творчою роботою 21-річного хлопця стало погруддя Великого Кобзаря, яке вирішив встановити в рідному селі. Знав, що зі Львова до Тернопільського краєзнавчого музею мають доправити барельєф видатного фольклориста і громадського діяча академіка Володимира Гнатюка. І ось через певний час у кузові вантажівки в соломі до Тернополя привезли і барельєфне зображення В. Гнатюка, і погруддя Т. Шевченка.

Ярослав Павуляк захочав скульптуру на власному обійсті. Якогось вечора навідався до односельця Івана Галашина й запропонував самовільно встановити пам'ятник Тарасові Шевченку. Позаду постаменту з погруддям Великого Кобзаря вирішили вимурувати стіну, на якій праворуч викарбувати образ матері й дитини та Шевченкові рядки: «І на оновленій землі врага не буде, супостата, а буде син, і буде мати, і будуть люди на землі».

Кілька ночей юнакам знадобилося, щоб втілити задумане в життя. Прикметно, що чимало настасівців приїшли їм на допомогу, щоб упо-

рядкувати пагорб, на якому зводили скульптурну композицію. Коли пам'ятник постав, молодь заспівала «Реве та стогне Дніпр широкий». Був початок травня 1969 року. Представники правоохоронних органів приїхали сюди вже після відкриття пам'ятника. Ініціаторів акції, звісно, викликали на «розмови». На щастя, обійшлося без особливих репресій. Хоч із життєпису Ярослава Павуля-

ка знаємо, що на вимогу органів держбезпеки його відраховували спочатку з Чернівецького університету, а потім — Кам'янець-Подільського педінституту.

Тоді, у травні 1969-го, до спорудженого щойно пам'ятника в Настасові пригнали бульдозер. Кажуть, люди ледь не перекинули цю машину. Але з часом стіну все-таки розібрали, проте погруддя Тараса Шевченка не наважилися зняти. У трав-

ні 2016 року завдяки меценатам пам'ятник Великому Кобзареві в Настасові відновили та урочисто відкрили.

А ось у Лозівці в Підволочиському районі пам'ятник Тарасові Шевченку поставав аж тричі. 1913 року місцеві осередки товариств «Просвіта» і «Січ» на центральному майдані села урочисто його відкрили й освятили, як зазначено в архівних спогадах одного з учасників події, «при великому здвизі народу з усього повіту». Через рік вибухнула Перша світова війна, й у Лозівку прийшли царські війська, які зруйнували пам'ятник Петрові.

Відновили скульптуру 1926 року на старому місці серед двох ялин. Та недовго судилося стояти тут погруддя. У вересні 1930-го польська влада розпочала пацифікацію — репресивну акцію проти українців Галичини і Волині. Під час такого умиротворення й було вщент знищено в Лозівці пам'ятник Кобзарю. А ось утретє встановити його селяни змогли аж у липні 1960 року. На урочистостях побував Дмитро Павличко. Він навіть відгукнувся на захід віршем. «В селі Лозівці це було, розвіяв вітер, як соломі, всіх ворогів. Стоїть село і пам'ятник Шевченку в ньому».

Пам'ятник Тарасові Шевченку в с. Настасів Тернопільського району

Поезія на цеглі

Ольга ОСИПЕНКО
для «Урядового кур'єра»

СВІТОЧІ. Семен Гулак-Артемівський, Тарас Шевченко — два світочі нашої культури, майже ровесники, близькі земляки, адже між їхніми малими батьківщинами — Городищем і Керелівкою — 40 верст. Їх єднала щира дружба, а ще синівська любов до рідної України, самовіддане служіння своєму поневоленому Москові народів. Тож закономірно, що серед експонатів городищенського музею співака і композитора є й пов'язані з іменем геніального поета.

І чи не найпершої уваги заслуговує звичайна... цеглина. Насправді вона унікальна, бо з видряпанями Шевченковими рядками: «Чи буде суд! Чи буде кара! Царям, царяткам на землі?» з поезії «О люди! люди небораки!»

Наприкінці 1960-х цеглину знайшов і передав до музею школяр із села Орловець Городищенського району Петро Калюжка. Було зрозуміло, що напис зроблено на заготовці-сирівці, а вже потім випалено. Отже, може йтися про давню орловецьку цегельню. Адже слова написано за російським правописом з літерою ь, характерною у текстах до 1917 року.

Звісно, більше розповісти про свою знахідку міг би сам Петро Калюжка. Проте в Орловці з ним зустрітися не вдалося. З'ясувалося, що він тривалий час працював у місцевому колгоспі, потім лісником, згодом виїхав на Кіровоградщину, продавши обійстя. Про це розповів житель Черкас уродженець села і в минулому його сусід і товариш Іван Сторчовий, допомігши відновити історію цеглини.

З'ясувалося, що домівка Петра Калюжка була під горою Бучихою (горами тут називають круті горби). Хлопцем і він, і багато орловчан часто ходили на ті пагорби, всіяні цеглою. Саме тут Петро знайшов безцінну реліквію. Отже, тут розташовувалася цегельня?

— Так, — підтверджує Іван Трохимович. — Ще малим мені розповідали про неї. Кажали, що була вона ще з Шевченкових часів.

Цегельний завод був чималеньким. Як твердить І. Сторчовий, дав цеглу для спорудження чи не першої на Правобережжі цукроварні (1834 рік), будівництва розкішного палацу місцевих поміщиків польських графів Потоцьких. Тож напис на цеглині слід датувати другою половиною XIX сторіччя. Він свідчення величезної популярності слова Кобзаря, яке гартувало вільнолюбний дух козацької нації.

Незнайдений автограф Тараса Шевченка

ЦІЛКОМ ТАЄМНО. Чому літературознавці зарахували посвяту Поета до сумнівних творів

Олександр БОРОНЬ,
завідувач відділу
шевченкознавства
Інституту літератури
НАН України,
для «Урядового кур'єра»

Упоетичній спадщині Тараса Шевченка є відомий вірш «На забудь Штернбергові», створений, схоже, експромтом не пізніше 20 липня 1840 року з нагоди від'їзду Василя Штернберга на навчання до Італії. Уважний читач помітить, що в останньому на сьогодні Повному зібранні творів Шевченка у 12 томах ця поезія вміщена у розділі «Dubia», тобто серед сумнівних творів. Ось її текст:

Поїдеши далеко,
Побачиш багато;
Задивившись,
зажуришся, —
Згадай мене, брате!
Тарас Шевченко

Чому ж літературознавці сумніваються в Шевченковому авторстві? Річ у тому, що автограф вірша нині не відомий. Підходячи до публікації науково, як і має бути в академічному виданні,

упорядники мусили ухвалити саме таке рішення, хоч і були майже певні, що наведені рядки належать Шевченкові.

Василь Штернберг — Шевченків приятель, у 1840 році вони разом мешкали на квартирі в Петербурзі. Для першого «Кобзаря» він виконав фронтиспис — офорт «Кобзар із хлопчиком-поводирем». На подарованому товаришеві примірнику збірки Шевченка і записав чотиривірш. Нині задокументовано зберігання в державних книгозбірнях і музеях, зокрема закордонних, дев'яти примірників першої поетичної збірки Шевченка, з них двох — в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка.

27-річний Штернберг помер від сухот у Римі 1845 року. «Кобзар» із віршем-присягою 1880 року придбав на товкучці книгар Михайло Левченко, від якого збірка потрапила до науковця і бібліографа Степана Пономарьова. Саме Пономарьов ввів у науковий обіг невідомі доти Шевченкові рядки, опублікувавши їх у маленькій

нотатці в лютневому числі журналу «Киевская старина» 1902 року. Доля унікальної книгозбірки Пономарьова виявилася драматичною: подаровану Конотопському земству, її поділили між чоловічою і жіночою гімназіями, в'язницею, згодом частини розікрали, продали на макулатуру.

Примірник «Кобзаря» вважався втраченим, хоч понад 600 книжок із бібліотеки Пономарьова з відповідними штампами наприкінці виявилися у Конотопському краєзнавчому музеї, кілька — у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського, Національній історичній бібліотеці.

У «Шевченківській енциклопедії» процитований дарчий напис уже трактується як однозначно належний поетові. Підставою стало друковане свідчення багаторічної працівниці Національного музею Тараса Шевченка Людмили Зінчук, яка бачила цей примірник «Кобзаря» (див. її статтю у травневому номері журналу «Слово і Час» за 2010 рік).

Двоє невідомих молодиків у лютому 2005 року принесли до музею «Кобзар» 1840 року, вимагаючи термінової консультації. Книжка не мала жодних штампів бібліотек чи музеїв, отже викраденою не була. На авантитулі Людмила Зінчук побачила запис вірша «На забудь Штернбергові», акуратно виведений знайомим почерком Шевченка. Відвідувачі не дозволили їй взяти раритетне видання до рук — один із них сам гортав сторінки. Не дали змоги і сфотографувати напис, посилаючись на невідомого власника, що, мовляв, потім зв'яжеться з музеєм. Ніхто не об'явився й досі.

У «Шевченківській енциклопедії» сухо зазначено: «Про нинішнє місцеперебування цієї книжки із Шевченковим автографом відомостей немає». Проте шевченкознавці не втрачають надії, що колекціонер колись обзвється і надасть для наукового використання бо-дай фотокопію автографа, без чого неможливо говорити про остаточну атрибуцію вірша.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Нас єднає Шевченкове слово

ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ. В інтернеті й на вулицях цими днями лунають вірші Кобзаря

У музеї Тараса Шевченка читали вірші ушлявлено поета

Інна ОМЕЛЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

«І день іде, і ніч іде. І голу схопивши в руки, Дивуешся, чому не йде апостол правди і науки!» — читає Рівненський міський голова Володимир Хомко. Натискання клавіші — і вже бачите його в інтернеті. Тут і очільник виконавчої влади області Олександр Муляренко з вічним «Заповітом», і голова асоціації платни-

ків податків Рівненщини Мар'ян Гола, депутати, відомі жителі краю. Усі вони цитують Кобзареве слово, надають йому і через два століття: 9 березня виповнюється 204 із дня народження поета.

Тож цього дня перед пам'ятником Тарасові Шевченку на центральному майдані Рівного почуємо живе виконання його поезії. Кожен охочий прийде і прочитає найзаповітніші рядки.

— Цікаво, що весна у нас починається із Шевченка вже дев'ятий рік, — каже авторка ідеї заступник Рівненського міського голови Галина Кульчинська. — Пам'ятаєте плакати з молодим поетом та його найвідомішими рядками, які з'явилися в місті в 2010 році? Це міський культурно-просвітницький проект, який мав на меті вивести Шевченківські свята за традиційні межі, долучити до живого спілку-

вання з поетом якнайбільше людей, насамперед молоді. Наскільки це вдалося, судити вам.

Схоже, автори задуму отримали навіть більше, ніж сподівалися: сьогодні кожен рівнянин вважає за честь публічно декламувати Шевченка. А «Кобзар» для нас найсокровенніша книга: за Тарасом зв'язуємо успіхи, з ним радімося в невдачах. Із ним молимося за мирне завтра для України.

Нові сторінки гендерної історії

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

ГАРНИМ ТА ВПЛИВОВИМ. На початку березня в Харкові стартував проект «Місяць жіночої історії» (Women's History Month), який щорічно проводять у багатьох країнах задля підкреслення історичного внеску жінок у розвиток всіх сфер діяльності суспільства. Його ініціаторами стали представники Центру гендерної культури, організованого за фінансової підтримки Європейського Сою-

зу з метою створення платформи для розширення прав і можливостей жінок і молоді. Як пояснили організатори, за їхнім задумом, реалізація проекту надасть усім охочим широкі можливості створення нових сторінок про невідомі факти жіночої історії та розповідь про українських, зокрема харківських жінок, які залишили помітний слід у розвитку міста і країни.

У межах цього проекту в мережі Facebook розпочалася акція «Про них просто не писали». Усі користувачі мо-

жуть розмішувати фотографії відомих і маловідомих в Україні жінок та оповіді про їхній вплив на історію міста, області, країни. У рамках «Місяця жіночої історії» проходять тематичні та пізнавальні тренінги, семінари, круглі столи.

У Харківській академії неперервної освіти відбудеться семінар-тренінг для вчителів «Жіноча історія та її імплементація в навчально-виховний процес», у Харківському санаторному навчально-виховному комплексі №13 — ін-

терактивна презентація «Історія жіночих і нежіночих професій», тренінг для спеціалістів місцевих структурних підрозділів державних адміністрацій, виконкомів міст та об'єднаних територіальних громад. На думку організаторів, це допоможе учасникам в оволодінні інструментами підвищення гендерної чутливості в суспільстві та розвитку лідерських якостей жінок. Упродовж усього березня проводитимуть регулярні екскурсії до Музею жіночої та гендерної історії.

Найжіночніші громади — на Сумщині

Олександр ВЕРТИЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

ОСЬ ТАК! Цікава статистика з'ясувалася напередодні 8 березня на Сумщині: із 28 місцевих об'єднаних територіальних громад на чолі семи — представниці прекрасної статі. Знаково, що саме першу в області гро-

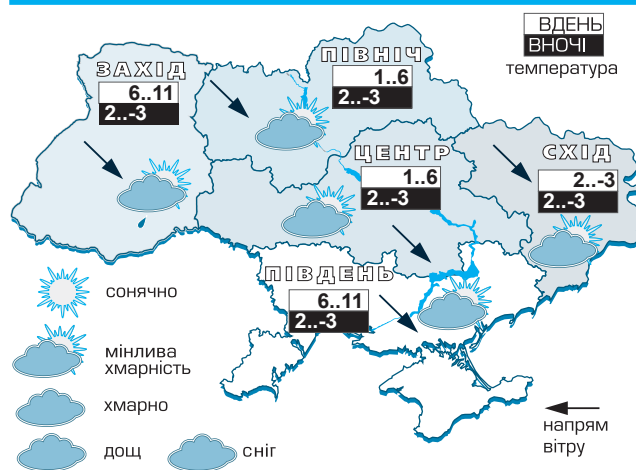
маду — Березівську Глухівського району — очолила наприкінці 2015 року Надія Артеменко, досвідчений організатор, умільний керівник, яка докладає багато зусиль для розвитку місцевої території та поліпшення умов проживання селян. Згодом за її прикладом головами ОТГ стали жінки в Миропільській,

Бочківській, Верхньосироватській, Дубов'язівській, Комишанській та Новослобідській ОТГ.

До речі, саме на Сумщині відсотковий показник жіночності ОТГ найвищий — 25, а в середньому в Україні 15,4. Як зазначив під час недавньої дискусії Gender Talks віце-прем'єр-міністр —

міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Геннадій Зубко, збільшення представництва жінок у керівництві громад і загалом політиці підвищує рівень довіри до влади. У 2015 році, коли виникли перші 159 ОТГ, їх очолили 19% жінок, однак рік у рік тенденція змінюється.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 9 БЕРЕЗНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+2 -3	+1 +6	Черкаська	+2 -3	+1 +6
Житомирська	+2 -3	+1 +6	Кіровоградська	+2 -3	+1 +6
Чернігівська	0 -5	-2 +3	Полтавська	+2 -3	0 +5
Сумська	0 -5	-2 +3	Дніпропетровська	+2 -3	+1 +6
Закарпатська	+2 -3	+6 +11	Одеська	+2 -3	+6 +11
Рівненська	+2 -3	+4 +9	Миколаївська	+2 -3	+6 +11
Львівська	+2 -3	+6 +11	Херсонська	+2 -3	+5 +10
Івано-Франківська	+2 -3	+6 +11	Запорізька	+2 -3	+3 +8
Волинська	+2 -3	+5 +10	Харківська	0 -5	-2 +3
Хмельницька	+2 -3	+4 +9	Донецька	+2 -3	0 +5
Чернівецька	+2 -3	+6 +11	Луганська	+2 -3	+2 -3
Тернопільська	+2 -3	+6 +11	Крим	0 +5	+6 +11
Вінницька	+2 -3	+5 +10	Київ	-1 +1	+3 +5

Укргідрометцентр

У Миколаєві розповіли про вчених-винахідниць

Олена ІВАШКО,
«Урядовий кур'єр»

СВЯТО. У Миколаївській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. О. Гмирява відбулося шоу «Жінки в науці», приурочене до Дня жінок і дівчат у науці. Організатори розповіли про відомих жінок-винахідниць від давніх часів до наших днів. Завідувач кафедри журналістики ЧНУ ім. Петра Могили Тетяна Монахова поділилася власними висновками щодо місця жінок у сучасній науці й розказала про своє дослідження «Народництво, модернізм і постмодернізм у лінгвістиці», присвячене зв'язку між мовою та мисленням людей. «Заговори, щоб я тебе побачив», — такою була тема виступу дослідниці, після якого відбулося обговорення.

Старший викладач кафедри автоматизації та комп'ютерно інтегрованих технологій Олександр Беліков презентував виступачам заходу свій винахід — світлодіодну маску для збереження молодості шкіри обличчя, профілактики та зменшення проявів старіння. Присутні поставили багато запитань винахідників.

У науковому шоу брали участь представники інших навчальних закладів. Організатори пообіцяли продовження заходів у такому форматі й запросили на зустріч напередодні Великодня, присвячену тому, як наука допомагає домогосподаркам. Говоритимуть про секрети побутової хімії, ділитимуться рецептами пасок тощо.

ОГОЛОШЕННЯ

Апеляційний суд Київської області повідомляє, що розгляд апеляційної скарги Карпець Лілії Іванівни на заочне рішення Києво-Святошинського районного суду Київської області від 21 листопада 2017 року в справі за позовом Карпець Лілії Іванівни до Рейх Агнес Ілоїни про визнання права власності на нерухоме майно за набувальною давністю відбудеться 12 березня 2018 року о 10 год. 45 хв. за адресою: вул. Володимирська, буд. 15, м. Київ, 01601.

Суддя М.В. Мерещко

Наступний номер «Урядового кур'єра»
вийде 13 березня 2018 року.